

SXEDIO.E80

21.10.1931: ΠΑΡΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ ΚΑΙ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΡΩΣΣΙΔΗΣ, ΣΙΑΚΑΛΛΗΣ, ΘΕΟΔΟΤΟΥ, ΣΤΑΥΡΙΝΑΚΗΣ, ΧΑΤΖΗΠΑΥΛΟΥ ΚΑΙ ΣΕΒΕΡΗΣ

Η απόφαση του Μητροπολίτη Κιτίου Νικόδημου Μυλωνά να παραιτηθεί από τη θέση του βουλευτή τον μετέτρεψε μέσα σε λίγες μέρες σε εθνικό ήρωα γιατί θεωρείτο ο άνθρωπος που εξέφραζε εκείνη τη στιγμή τη συνισταμένη της επιθυμίας του λαού για κατάργηση της αγγλοκρατίας και μάλιστα με δυναμικό τρόπο.

Μερικά τηλεγραφήματα που πήρε ο Μυλωνάς ως και ανακοινώσεις οργανώσεων είναι χαρακτηριστικά:

Από τη Νεολαία Οράς διαμνηνούσαν:

" Έχοντες υπ' όψιν την παραίτησιν του Αγίου Κιτίου εκ του Νομομοθετικού Συμβουλίου Κύπρου και το διάγγελμα αυτού προς τον Ελληνικόν Κυπριακόν λαόν, δηλούμεν ότι τασσόμεθα ανεπιφυλάκτως παρά το πλευρόν αυτού, παρακαλούμεν δε την Α. Μ. τον Αρχιεπίσκοπον και Εθνάρχην ημών όπως τεθή επικεφαλής του Αγώνος που θα οδηγήση την Κύπρον μας εις τας αγκάλας της μητρός Ελλάδος".

Εξ άλλου η νεολαία Τρικώμου του έγγραφε:

"Εθνική Νεολαία Τρικώμου επιδοκιμάζει πλήρως εθνικόν διάβημά σας".

Οι κινητοποιήσεις συγκλόνιζαν το παγκύπριο και στην Αμμόχωστο πολλοί κάτοικοι έστρεψαν ήδη τα πυρά τους εναντίον των βουλευτών Μεσαορίας - Καρπασίας Κ. Ρωσσίδη και Μ. Σιακαλλή και τους υποχρέωσαν ουσιαστικά να παραιτηθούν και αυτοί από το βουλευτικό αξίωμα, παρά την κυκλοφορία της σχετικής απόφασης των 8 βουλευτών που είχαν αρνηθεί αρχικά να παραιτηθούν.

Έτσι με την παραίτηση των δυο αυτών βουλευτών ο αριθμός των παραιτηθέντων έφθασε στους έξη. Άλλοι έξη παρέμεναν ακόμα στις θέσεις τους, αλλά η ώρα της παραίτησης του δεν θα αργούσε για πολύ ακόμη.

Και αυτό έγινε σε λίγο και στη Λευκωσία όπου παραιτήθηκαν άλλοι τέσσερις.

Εγγραφε η εφημερίδα " Ελευθερία" στις **22** Οκτωβρίου **1931**:

"Αμα ως εκκυκλοφόρησε ανά την πόλιν μας το ανακοινωθέν των μη παραιτηθέντων οκτώ Ελληνικών μελών του Νομοθετικού Συμβουλίου ήρχισεν εκδηλουμένη κατ' αυτών γενική αποδοκιμασία. Πολλοί δε των εκλογέων, μεταβάντες παρά τω κ. Σιακαλλή ηξίωσαν παρ' αυτού άμεσον παραίτησιν, του Νομοθετικού αξιώματος. Κατόπιν αυτού ούτος έσπευσε να μεταβή εις Λευκωσίαν προς συνάντησιν και των λοιπών συναδέλφων του με την πρόθεσιν υποβολής από κοινού της παραιτήσεως των.

Το απόγευμα της σήμεραν **(21.10)** ομάς επιστημόνων και άλλων παραγόντων αποτελουμένη από τους κ. Φ. Ι. Αλεξανδρίτη, Σ. Σαβεριάδη, Μ. Δημητρίου και Ομ. Κ. Λοϊζίδη, δικηγόρον, τον κ. Θ. Σ. Δικωμίτην Δημοσιογράφον και του κ. Δ. Βογιατζή Μαϊμάρη και άλλων μετέβησαν εις Άγιον Θεόδωρον προς συνάντησιν του εκ των μελών του Νομοθετικού κ. Π. Ρωσσίδη προς τον οποίον και ανεκοίνωσαν την ομόφωνον απαίτησιν της πόλεως περί παραιτήσεως. Η αποστολή επανήλθε μετά του κ. Ρωσσίδου εις Αμμόχωστον, οπόθεν ούτος υπέβαλε την παραίτησιν του ως μέλος του Νομοθετικού. Το γεγονός ετηλεγραφήθη πάραυτα εις Λευκωσίαν προς παραδειγματισμόν και των εκ της επαρχίας Λευκωσίας μελών".

(Μεταγλώττιση)

"Μόλις κυκλοφόρησε στην πόλη μας το ανακοινωθέν των οκτώ ελληνικών μελών που δεν παραιτήθηκαν από το Νομοθετικό Συμβούλιο άρχισε να εκδηλώνεται εναντίον τους γενική αποδοκιμασία. Πολλοί δε από τους εκλογείς πήγαν στον κ. Σιακαλλή και αξίωσαν από αυτόν άμεση παραίτηση από το Νομοθετικό αξίωμα. Υστερα από αυτό αυτός έσπευσε να μεταβεί στη Λευκωσία προς συνάντηση και των

υπολοίπων συναδέλφων του με πρόθεση υποβολής από κοινού της παραίτησης τους.

Σήμερα το απόγευμα (21.10) ομάδα επιστημόνων και άλλων παραγόντων, αποτελούμενη από τον κ. Φ. Ι. Αλεξανδρίτη, Σ. Σαβεριάδη, Μ. Δημητρίου και Ομ. Κ. Λοϊζίδη, δικηγόρο, τον κ. Θ.Σ. Δικωμίτη δημοσιογράφο και τον κ. Δ Βογιατζή Μαϊμάρη και άλλους πήγαν στον Άγιο Θεόδωρο για να συναντήσουν το μέλος του Νομοθετικού κ. Κ.Π. Ρωσσίδη προς τον οποίο και ανακοίνωσαν την ομόφωνη απαίτηση της πόλης για παραίτηση. Η αποστολή επανήλθε με τον κ. Ρωσσίδη στην Αμμόχωστο, οπόθεν αυτός υπέβαλε την παραίτησή του ως μέλος του Νομοθετικού. Το γεγονός τηλεγραφήθηκε αμέσως στη Λευκωσία για παραδειγματισμό και των μελών της επαρχίας Λευκωσίας.

ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Στη Λευκωσία η κατάσταση δεν ήταν καλύτερη για τους βουλευτές που είχαν αρνηθεί να παραιτηθούν.

Σύμφωνα με την "Ελευθερία" (24.10.1931) μετά την άρνηση των οκτώ να παραιτηθούν η κατάσταση άρχισε να προσλαμβάνει ζωηρότερο χαρακτήρα της κοινής γνώμης η οποία πίεζε τους βουλευτές να ακολουθήσουν το παράδειγμα των άλλων συναδέλφων τους.

Στη Λευκωσία η πίεση εναντίον των βουλευτών ήταν πολύ μεγάλη. Επίκεντρο των εκδηλώσεων του λαού που ζητούσε από τους βουλευτές ήταν το σωματείο Κεραυνός Στροβόλου όπου έγιναν διάφορες εκδηλώσεις με επικεφαλής κυρίως, τη νεολαία που οργάνωσε μάλιστα εκδήλωση και παρέλαση στους δρόμους της Λευκωσίας στις 20 Οκτωβρίου 1931, με αίτημα την παραίτηση των βουλευτών.

Στην εκδήλωση μίλησε ο παραιτηθείς βουλευτής του διαμερίσματος Κοιλανίου- Αυδήμου Φειδίας Κυριακίδης και η ομιλία του θεωρήθηκε ως εκστρατεία υπέρ της πολιτικής που είχε χαράξει ο Νικόδημος Μυλωνάς και περαιτέρω άσκηση πίεσης

στους άλλους βουλευτές να παραιτηθούν.

Είπε ο Κυριακίδης σύμφωνα με τον Κ. Α. Κωνσταντινίδη (Νέος Κυπριακός Φύλακας, 1947):

"Η τελευταία απόπειρα προς κανονικήν λύσιν του επιμάχου ζητήματος του Δασμολογίου, εματαιώθη και αυτό μας επεβλήθη από την Αγγλίαν. Η παραίτησις των βουλευτών επιβάλλεται. Αυτό θέλει ο λαός. Αυτό βλέπω ότι θέλει και ο Στρόβολος, καθώς και όλη η Κύπρος. Τελευταίως έχω περιοδεύσει εις το εκλογικόν μου διαμέρισμα, κατόπιν από την σύσκεψιν που είχαμεν εις τον Σαϊττάν οι Έλληνες βουλευταί επί της καταστάσεως. Και η μεγάλη πλειονότης των εκλογέων μου εζήτησε να παραιτηθώ με την βεβαίωσιν, ότι αν ετόλμα να προβάλη αντίπαλος θα κατεψηφίζετο. Η απάντησις μου ήτο: Δεν έχω καμμίαν απολύτως αντίρρησιν. Εν τω μεταξύ τα γεγονότα επροχωρούσαν ραγδαίως και ο Άγιος Κιτίου υπέβαλεν ήδη την παραίτησιν του από το εξουθενωμένον Νομοθετικόν. Μόλις έμαθα την παραίτησιν του Μητροπολίτου, υπέβαλα και εγώ χθες (Δευτέραν 19 Οκτωβρίου) την ιδικήν μου παραίτησιν εις τον αποικιακόν Γραμματέα τηλεγραφικώς και κηρύσσομαι αλληλέγγυος προς τον Άγιον Κιτίου. Κατόπιν από αυτά, είτε το θέλομεν είτε δεν το θέλομεν, ο αγών, λαμβάνει διαστάσεις και μεταμορφώνεται εις αγώνα πολιτικόν διά την απαλλαγήν μας από τον βρετανικόν ζυγόν".

(Μεταγλώττιση)

Η τελευταία απόπειρα για κανονική λύση του επίμαχου ζητήματος του δασμολογίου ματαιώθηκε και αυτό μας επιβλήθηκε από την Αγγλία. Η παραίτηση των βουλευτών επιβάλλεται. Αυτό θέλει ο λαός. Αυτό βλέπω ότι θέλει και ο Στρόβολος καθώς και όλη η Κύπρος. Τελευταία έχω περιοδεύσει στο εκλογικό μου διαμέρισμα, ύστερα από τη σύσκεψη που είχαμε στο Σαϊττά οι Έλληνες βουλευτές για την κατάσταση. Και η μεγάλη πλειονότητα των εκλογέων μου ζήτησε να παραιτηθώ με τη βεβαίωση ότι αν τολμούσε να

προβάλει αντίπαλος θα καταψηφίζοταν. Η απάντησή μου ήταν: Δεν έχω καμιά πολύτως αντίρρηση. Στο μεταξύ τα γεγονότα προχωρούσαν ραγδαία και ο Άγιος Κιτίου υπέβαλε ήδη την παραίτησή του από το εξουθενωμένο νομοθετικό. Μόλις έμαθα την παραίτηση του Μητροπολίτη υπέβαλα και εγώ χθες (Δευτέρα 19 Οκτωβρίου) τη δική μου παραίτηση στον αποικιακό Γραμματέα τηλεγραφικώς και κηρύσσομαι αλληλέγγυος προς τον Άγιο Κιτίου. Υστερα από αυτά, είτε το θέλομε είτε δεν το θέλομε, ο αγώνας λαμβάνει διαστάσεις και μεταμορφώνεται σε αγώνα πολιτικό για την απαλλαγή μας από το βρετανικό ζυγό"

Ο Φειδίας Κυριακίδης προέβλεψε ότι τους παραιτηθέντες βουλευτές, δηλαδή τον Άγιο Κιτίου, τον Ν. Κλ. Λανίτη, τον Γ. Αραδιππιώτη και τον ίδιο θα ακολουθούσαν και άλλοι.

Η πίεση ήταν πραγματικά πολύ μεγάλη προς τους οκτώ υπόλοιπους βουλευτές για να παραιτηθούν.

Έτσι ύστερα από εκείνους του Βαρωσιού άλλοι τέσσερις βουλευτές, οι Θεοδότου, Σταυρινάκης Χατζηπαύλου και Σεβέρης συμφώνησαν να υποβάλουν τις παραιτήσεις τους.

Η "Ελευθερία" έγραφε στις 24 Οκτωβρίου 1931 ότι κάτω από την πίεση που βρέθηκαν οι βουλευτές της Λευκωσίας, Θεοδότου, Σταυρινάκης και Χατζηπαύλου συμφώνησαν να παραιτηθούν.

Παράλληλα ενημέρωσαν και τον Σεβέρη για την απόφασή τους και συμφώνησε κι εκείνος με την απόφασή:

" Υπό την πίεσιν ταύτην ευρεθέντες οι τρεις αντιπρόσωποι της επαρχίας Λευκωσίας κ.κ. Θεοδότου, Σταυρινάκης και Χατζηπαύλου προήλθον εις συνεννόησιν, απολήξασαν εις την απόφασιν να υποβάλουν παραίτησιν εκ του Νομοθετικού Συμβουλίου, τουθ' όπερ και ανεκοίνωσαν τηλεγραφικώς προς τον εν Κυρηνεία ευρισκόμενον συνάδελφον των κ. Σεβέρην, συναινέσαντα ωσαύτως".

Το λαϊκό καζάνι συνέχιζε να βράζει και ήταν θέμα ωρών να εκραγεί με δυναμική πορεία προς το Κυβερνείο στο οποίο οι διαδηλωτές έβαλαν φωτιά...